

Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21850>

Özet

Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği, lise ve üniversite öğrencilerinin fizik dersine yönelik sahip oldukları akademik özgüven düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin fizik konularını anlama, problem çözme yeteneklerine güvenme ve ders başarıları beklentileri gibi alanlardaki bilişsel ve duyuşsal yeterlik algılarını nicel olarak değerlendirmeyi hedefler. Geliştirme çalışmaları, Zeynep Şen Akçay ve Nilgün Senemoğlu tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri titizlikle tamamlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin fizik başarılarını etkileyen önemli bir değişken olan özgüvenin spesifik olarak bu alandaki yansımalarını tespit etmekte kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları için öğrencilerin öz yeterlik inançlarını belirleme ve buna yönelik müdahale programları geliştirme açısından önemli bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler

Fizik, Akademik Özgüven, Öz Yeterlik, Ölçek Geliştirme, Fizik Eğitimi, Öğrenci Başarıları

Yazarlar

Zeynep Şen Akçay, Nilgün Senemoğlu

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, fizik dersi bağlamında öğrencilerin akademik özgüven düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Akademik özgüven, öğrencilerin ders materyalleriyle başa çıkma, zorlu görevleri üstlenme ve başarı olma konusundaki inançlarını temsil eder. Bu inançlar, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılmaları ve akademik performanslarını doğrudan etkilemektedir.

Ölçek, eğitim araştırmacıları ve öğretmenlerin, öğrencilerin fizik dersine karşı geliştirdiği olumlu veya olumsuz tutumları ve inançları derinlemesine anlamalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, fizik eğitiminde motivasyonu ve başarıyı arttırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesinde temel teşkil eder.

Yapı

Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği, sosyal bilişsel öğrenme teorisine dayanan akademik özgüven (veya alan-spesifik öz yeterlik) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, öğrencinin fizik konularında başarı olabileceğine dair kişisel yargıları ve beklentilerini içerir.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin sadece bilgi düzeyini değil, aynı zamanda fizik problemlerini çözme, laboratuvar çalışmaları, yürütme ve karmaşık kavramları öğrenme konusundaki duygusal ve bilişsel hazırlıkları da değerlendirecek şekilde oluşturulmuştur. Bu multidimensiyonel yaklaşım, özgüvenin sadece genel bir özellikten ziyade, spesifik bir alana (fizik dersine) ne kadar bağlı olduğunu ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında geçerlik analizleri, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini kanıtlamak için gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada (Şen Akçay & Senemoğlu, 2020), ölçeğin yapı geçerliği, muhtemelen hem açmıyıcı hem de doğrulayıcı faktör analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiştir.

Ayrıca, ölçek maddelerinin ilgili literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda konuyu temsil etme yeterliliğini gösteren kapsam geçerliği de sağlanmıştır. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin fizik dersi bağlamında akademik özgüveni tutarlı ve doğru bir şekilde yansıttığını desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda ve benzer koşullarda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir. Şen Akçay ve Senemoğlu tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığı büyük ihtimalle Cronbach Alfa katsayısı ile hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve tek bir yapıyı (Fizik Dersi Akademik Özgüveni) ölçtüğünü göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özelliğini belirlemek amacıyla geliştirme aşamasında Faktör Analizi uygulanmıştır. Açmıyıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta ait olduğunu belirlemek için kullanılmıştır.

AFA sonuçları ardından, ölçek yapısının teorik beklentilerle uyumunu test etmek üzere Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği'nin güçlü bir yapısal bütünlüğe sahip olduğunu ve ölçtüğü yapıya alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını istatistiksel olarak doğrulamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Büyük olaslıkla 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Örneğin: "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılmıyorum").

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaöğretim veya Yükseköğretim öğrencileri

Yaş Grubu: 15-25 yaş aralığı (Lise ve Üniversite öğrencileri varsayımıyla)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirilmesi, Türkiye'deki çeşitli eğitim kademelerindeki fizik dersi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi kullanılarak, öğrencilerin fizik dersine yönelik özgüven algıları bireysel olarak toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve Değerlendirme, Fizik Eğitimi, Akademik Başarı, Finans Sistemi, Çıktı Tutarlılık, Öğrenme Psikolojisi

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayınlanmıştır ve genellikle bilimsel araştırma amaçlı kullanımlar için yazarlara atıf yapmak suretiyle izin gerektirir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar Zeynep Ben Akçay ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2020

Ücret: Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak kullanım koşulları yazarların iznine bağlıdır.

Kaynaklar

Ben Akçay, Z., ve Senemoğlu, N. (2020). Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği geliştirme çalışması. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1244-1252. doi: 10.24106/kefdergi.3784

Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdan indirilebilir:

[fizik-dersi-akademik-ozguven-olcegi-toad.pdf](#)

Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak erikte bulunmamaktadır. Maddelerin orijinal dilinde ve değiştirilmeden eklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, maddeler bu bölümde sunulamamaktadır.

Maddelerin tam listesi için lütfen Şen Akçay ve Senemoğlu (2020) tarafından yayđnlanan orijinal akademik makaleye bağvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM